

แนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน

นาย สรศักดิ์ นาคดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-876-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017133

117262780

THE GUIDELINES FOR MAE HONG SON URBAN DEVELOPMENT

Mr. Surasak Nakdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for The Degree of Master of Urban and Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-876-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน
โดย นาย สุรศักดิ์ นาคดี
ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง สาขาการวางผังเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ทายตะคุ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ ธาดาเนติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ทายตะคุ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ชวัญสรวง อติโพธิ์)

.....กรรมการ
(คุณพงษ์สิทธิ์ ชุ่มสาย ณ ออยุธยา)

พิมพ์ต้นฉบับภาคย่อย วิทธานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สรุปคดี นาคคี : แนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน (THE GUIDELINES FOR MAE HONG SON URBAN DEVELOPMENT) อ.ท.ปริกษา : ผศ.คุษฎี ทายตะคุ, 277 หน้า.
ISBN 974-578-876-7

ชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน เป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่ว่าจะเป็นศิลป วัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ ที่โดดเด่นไม่เหมือนชุมชนเมืองอื่น รวมไปถึงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ ในอดีตชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนถึงช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก และมีแนวโน้มการเกิดปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น จากการศึกษาพบว่า ชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านประชากร สังคม-วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และกายภาพ อันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ แต่ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมากเป็นอันดับหนึ่ง ที่ช่วยทำให้ชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น คือ การท่องเที่ยว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีทั้งผลทางด้านบวกและด้านลบ ต่อชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนอย่างเด่นชัด ในการศึกษาครั้งนี้ได้วิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลของการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงศักยภาพของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ที่ดินหรือสารูปของเมือง เพื่อศึกษาหาแนวทางในการเสนอแนะ การพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนให้มีความโดดเด่นในด้านการท่องเที่ยว และเจริญรุดหน้าในด้านต่าง ๆ โดยมีแนวทางในการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาดังนี้คือ

1. เสริมสร้างจินตภาพของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น
2. พัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนให้ไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสังคม-วัฒนธรรมท้องถิ่น
3. พัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อรองรับกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ชาวชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนและผู้มาเยือนมีความอยู่ดีกินดีมากยิ่งขึ้น
4. แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน และส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นผลในทางการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนให้มีความเจริญยิ่งขึ้น

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางผังเมือง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SURASAK NAKDEE : THE GUIDELINES FOR MAE HONG SON URBAN DEVELOPMENT.
THESIS ADVISOR : ASST.PROF. DOOSADEE THAITAKOO, Ed.D., 277 PP.
ISBN 974-578-876-7

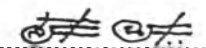
Mae Hong Son is one of the urban communities in Thailand which has its own historical story, art, culture, tradition and the way of living distinguished from others. Natural resources, Mae Hong Son has abundant supplies.

In the past the Mae Hong Son urban had been developed step by step, but now it has obvious changes and tends to cause problems. From the study it has found that the population, society, culture, economic and also physical geography of this urban area have been turned into another status. Several factors involve in these changes and the most important are tourism activity. Tourism industry affects obviously Mae Hong Son community in both positive and negative ways.

The followings will be the analysis on the factors and the patterns of change including the potential development for land use and the image of the city in Mae Hong Son. This study should be the helpful trend for developing Mae Hong Son so as to become more outstanding in tourism and progressive; the mentioned trend; anyhow; is in accordance with the development objectives which are as follows:

1. Initiating the Mae Hong Son urban image to become prominent.
2. Developing the Mae Hong Son urban in the suitable direction which has to be consistent with the local social-cultural pattern.
3. Making the Mae Hong Son urban grow gradually to support the regional activities which facilitate the local people and visitors to have good standard of living.
4. Solving problems which will possibly happen in the Mae Hong Son city and at the same time encouraging activities which benefit the urban to become more progressive.

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางผังเมือง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ก็ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ทายตะคุ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดมา อีกทั้งได้ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาข้อมูลและให้คำแนะนำแก่ข้าพเจ้า โดยเฉพาะ คุณนิวัตร ชุสมุทธร, คุณปรเมษฐ ชำเขียว, คุณสินธุ์ชัย บุญปักษ์ และคุณชาญชัย สุขสุวรรณ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนที่ประกอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเพื่อนนิสิตภาควิชาผังเมือง รุ่นที่ 13 ที่มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานรัฐบาล ที่กรุณาให้ความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลในโอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายผู้วิจัย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้อนุเคราะห์ทุนบางส่วนช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้

สุรศักดิ์ นาคดี

มีนาคม 2534

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญแผนที่.....	ฑ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
3. ขอบเขตของการศึกษา.....	3
4. วิธีการศึกษา.....	4
5. ข้อจำกัดในการศึกษา.....	7
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 ทฤษฎี แนวความคิด และรูปแบบวิธีการศึกษา.....	9
1. ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการขยายตัวการใช้ที่ดินภายในเมือง.....	9
1.1 ทฤษฎีวิวัฒนาการของเมือง.....	9
1.2 ทฤษฎีวงแหวนร่วม.....	9
1.3 Axial Development Theory.....	10
1.4 Sector Theory.....	10
2. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม.....	11
3. วิธีที่ใช้ในการศึกษา.....	14

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 2 (ต่อ)	หน้า
3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	14
3.2 การศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงประชากร, สังคม, วัฒนธรรม, เศรษฐกิจและกายภาพ.....	14
3.3 การศึกษาถึงปัจจัยและผลของปัจจัยที่ทำให้ชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านบวกและด้านลบ.....	18
3.4 การศึกษาถึงศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่.....	18
3.5 การศึกษาถึงการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชนเมือง แม่ฮ่องสอน.....	19
3 ภาพรวมของจังหวัดและชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	20
1. ประวัติเมืองแม่ฮ่องสอน.....	20
1.1 สมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์.....	20
1.2 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์.....	20
2. ที่ตั้งและลักษณะของภูมิประเทศ.....	23
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต.....	23
2.2 ลักษณะภูมิประเทศ.....	23
3. ภูมิอากาศ.....	24
4. เขตการปกครอง.....	26
5. การคมนาคม.....	26
6. ประชากร.....	35
7. เศรษฐกิจ.....	36
7.1 ภาคเกษตรกรรม.....	36
7.2 นอกภาคเกษตรกรรม.....	37
8. ทรัพยากรธรรมชาติ.....	40
8.1 ป่าไม้.....	40
8.2 กลุ่มดิน.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 (ต่อ)	หน้า
8.3 แร่ธาตุ.....	40
8.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ.....	41
9. ทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	41
9.1 ประเภทธรรมชาติ.....	42
9.2 ประเภทประวัติศาสตร์.....	42
9.3 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม.....	42
10. การบริการสาธารณะ.....	50
สรุป.....	59
4 ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร, สังคม-วัฒนธรรม, เศรษฐกิจและกายภาพ.....	60
1. ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงประชากร.....	60
1.1 ขนาดของประชากร.....	60
1.2 ความหนาแน่นประชากร.....	69
1.3 โครงสร้างประชากรและกำลังแรงงาน.....	72
1.4 สัดส่วนบ้าน : ประชากร.....	76
2. ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม-วัฒนธรรม.....	78
2.1 การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม.....	80
2.1.1 ด้านความเชื่อ.....	80
2.1.2 ด้านภาษา.....	101
2.1.3 การแต่งกาย.....	106
2.1.4 การปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ.....	113
2.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม.....	120
2.2.1 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน.....	120
2.2.2 การลักเล็กขโมยน้อย.....	123
2.2.3 การติดยาเสพติด.....	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 (ต่อ)	หน้า
2.2.4 การเข้าร่วมงานเทศกาล.....	123
2.2.5 เหตุผลในการเข้าร่วมงานเทศกาล.....	127
2.2.6 การรวมกลุ่มกันทางสังคม.....	127
3. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ.....	130
3.1 สภาพและโครงสร้างทางเศรษฐกิจ.....	130
3.2 รายได้ต่อหัวประชากร.....	130
3.3 สาขาการผลิตที่มีความชำนาญพิเศษ.....	139
3.4 อุตสาหกรรม.....	143
3.5 พาณิชยกรรม.....	147
4. ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ.....	153
4.1 สภาพและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	153
4.2 การใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2523.....	161
4.3 การใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2528.....	161
4.4 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและทิศทางการเปลี่ยนแปลงการใช้ ที่ดิน.....	166
4.5 การขยายตัวของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	167
4.6 การคาดการณ์การใช้ที่ดิน ปี 2542.....	177
5. สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ.....	180
5.1 การไฟฟ้า.....	180
5.2 การประปา.....	181
5.3 โทรศัพท.....	181
5.4 การกำจัดขยะมูลฝอย.....	182
5.5 การดับเพลิง.....	182
6. สภาพปัญหาของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	183

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลที่เกิดขึ้น.....	187
	1. ปัจจัยหลัก ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม-วัฒนธรรม...	189
	1.1 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว.....	189
	1.2 ปัจจัยด้านคนต่างถิ่นเข้ามาอยู่อาศัย.....	190
	1.3 ปัจจัยด้านการสื่อสาร.....	191
	2. ปัจจัยหลัก ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ.....	192
	2.1 ปัจจัยด้านการท่องเที่ยว.....	192
	2.2 ปัจจัยด้านการลงทุนของนายทุน.....	193
	2.3 ปัจจัยด้านการเติบโตทางธรรมชาติ.....	194
	2.4 ปัจจัยด้านการเป็นศูนย์ราชการของจังหวัด.....	195
6	การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่.....	196
	1. การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่แบบ Potential Surface Analysis	196
	1.1 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเพื่อที่อยู่อาศัย.....	211
	1.2 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเพื่อพาณิชย์กรรม.....	211
	1.3 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเพื่ออุตสาหกรรม.....	211
	1.4 ศักยภาพรวมของพื้นที่.....	218
	1.5 สรุป.....	218
	2. การวิเคราะห์สัารูปของเมือง.....	221
	2.1 เส้นทาง (Paths).....	222
	2.2 เส้นขอบ (Edges).....	222
	2.3 จุดศูนย์กลาง (Nodes).....	222
	2.4 ย่าน (Districts).....	223
	2.5 ภูมิสัญลักษณ์ (Landmarks).....	223
	2.6 ปัญหาด้านจินตภาพของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	225

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
7	
แนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	227
1. วัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	227
2. แนวทางในการพัฒนา.....	228
2.1 แนวทางในการพัฒนาด้านจิตภาพของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน...	228
2.2 แนวทางในการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนให้ไปในทิศทางที่ สอดคล้องกับสังคม-วัฒนธรรม.....	229
2.3 แนวทางในการพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อรองรับ กิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ชาวชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน และผู้มา เยือนมีความอยู่ดีกินดีมากยิ่งขึ้น.....	232
2.4 แนวทางในการพัฒนาการแก้ไขและพัฒนากิจกรรมที่เป็นผลใน การพัฒนาชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนให้มีความเจริญเติบโตยิ่งขึ้น...	240
บรรณานุกรม.....	250
ภาคผนวก.....	253
ประวัติผู้เขียน.....	277

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงตารางเวลาเดินรถ เส้นทางแม่ฮ่องสอน-แม่สะเรียง-เชียงใหม่..	32
3.2	แสดงตารางเวลาเดินรถ เส้นทางแม่ฮ่องสอน-ป่าเย็บ-เชียงใหม่.....	33
3.3	แสดงตารางเวลาเดินรถ เส้นทางแม่ฮ่องสอน-กรุงเทพฯ.....	33
3.4	แสดงตารางเวลาที่ยวบิน แม่ฮ่องสอน-เชียงใหม่-กรุงเทพฯ.....	34
3.5	แสดงตารางเวลาที่ยวบิน กรุงเทพฯ-เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน.....	34
3.6	แสดงจำนวนประชากร ปี 2532 แยกรายอำเภอ.....	35
3.7	แสดงประเภทและจำนวนโรงงาน ปี 2532.....	37
3.8	แสดงช่องทางเข้า-ออก ชายแดนไทย-พม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ สามารถทำการติดต่อซื้อ-ขายสินค้าได้.....	39
3.9	แสดงจำนวนประเภทแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	43
3.10	แสดงขนบธรรมเนียมประเพณีและกิจกรรมในช่วงปี ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	49
3.11	แสดงสถิติ จำนวนโรงเรียน ครู นักเรียน ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2532.....	54
3.12	แสดงสาเหตุการตายที่สำคัญ 12 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2532.....	56
3.13	แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุขและบุคลากร จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2532.....	58
4.1	แสดงจำนวนประชากรและอัตราการเพิ่มของประชากร รายอำเภอ....	62
4.2	แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากร ปี 2537 และ 2542.....	65
4.3	แสดงอัตราการเพิ่มประชากรและการคาดการณ์ประชากรรายตำบล ในปี 2537, 2542.....	66
4.4	แสดงความหนาแน่นของประชากรแยกรายอำเภอ.....	70
4.5	แสดงความหนาแน่นของประชากร แยกรายตำบลของอำเภอเมือง.....	72
4.6	แสดงจำนวนผู้ว่างงานรายอำเภอ.....	75
4.7	แสดงสัดส่วน บ้าน : ประชากร.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.8	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการไปวัดทุกวันพระ.	81
4.9	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการทำบุญเป็นการสร้างกุศลไว้ชาติหน้า.....	82
4.10	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการบวชเณร.....	84
4.11	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการบวชพระ.....	85
4.12	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการนำข้อปฏิบัติ/ศีล 5 ทางพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน.....	86
4.13	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องเด็ก ๆ ไม่ควรรับประทานอาหารมือเย็นก่อนพ่อ-แม่.....	88
4.14	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องเด็ก ๆ ไม่ควรนั่งสูงกว่าผู้ใหญ่.....	89
4.15	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องเด็ก ๆ ควรเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่.....	91
4.16	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการไปไหว้ผู้ใหญ่ในงานเทศกาล.....	92
4.17	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการมีหม้อใส่น้ำเพื่อให้ผู้เดินทางดื่ม.....	94
4.18	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดที่พักในบ้านให้ญาติผู้มาเยี่ยมเยียนค้างคืน.....	95
4.19	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการเชิญญาติผู้มาเยี่ยมเยียนกินอาหารที่บ้าน.....	96
4.20	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการไปเยี่ยมเยียนเพื่อนบ้านที่เจ็บป่วย.....	98
4.21	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการทำอาหารหรือขนมเพื่อแม่เพื่อนบ้านในงานเทศกาลต่าง ๆ.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.22	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการช่วยเหลือสิ่งของให้ สำหรับคนชราและหญิงมีครรภ์.....	100
4.23	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการใช้ภาษาพื้นเมือง (คำเมือง, ไทยใหญ่).....	102
4.24	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการใช้ภาษาไทยกลาง กับเพื่อนบ้าน.....	103
4.25	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการใช้ภาษากับ นักท่องเที่ยวหรือบุคคลอื่น.....	105
4.26	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องผู้หญิงควรงู้งาน ทุกครั้งที่ทำบุญที่วัด.....	107
4.27	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการที่ผู้หญิงจะนุ่ง กางเกงขาสั้นมิใช่เรื่องเสียหาย.....	108
4.28	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการแต่งกายแบบ คนกรุงเทพฯ ถือว่าทันสมัย.....	110
4.29	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการแต่งกายควร เปลี่ยนไปตามสมัยนิยม.....	111
4.30	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องผู้ชายควรแต่งกาย แบบท้องถิ่น.....	112
4.31	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการถูกเนื้อต้องตัว ของหญิงสาวและชายหนุ่มในที่สาธารณะ.....	114
4.32	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องหญิงสาวซ้อนท้ายรถ จักรยานยนต์ของชายหนุ่มที่ไม่ใช่ญาติเป็นเรื่องธรรมดา.....	115
4.33	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องหญิงสาวและชายหนุ่ม เดินควงคู่กันในที่สาธารณะ ไม่เป็นเรื่องเสียหาย.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.34	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องงานบุญหรืองาน เทศกาลประเพณียังคงเป็นโอกาสให้หญิง-ชาย ได้รู้จักกัน.....	118
4.35	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องโรงเรียนศึกษา ทำให้หญิง-ชาย รู้จักกันมากขึ้น.....	119
4.36	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการทำงานทำให้ หญิง-ชาย รู้จักกันมากขึ้น.....	121
4.37	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน.....	122
4.38	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการลักเล็กขโมยน้อย ในชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	124
4.39	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการติดยาเสพติด (ดมกาว, กินเนอร์) ของวัยรุ่น.....	125
4.40	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการเข้าร่วมงาน เทศกาลของเมืองแม่ฮ่องสอน.....	126
4.41	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องเหตุผลในการเข้า ร่วมงานเทศกาลเมืองแม่ฮ่องสอน.....	128
4.42	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นในเรื่องการมีการรวมกลุ่มกัน ทางสังคม มีบทบาทในการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น.....	129
4.43	แสดงลำดับของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน...	131
4.44	แสดง Growth Rate ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	132
4.45	แสดง Growth Rate ของจังหวัดเชียงใหม่.....	134
4.46	แสดง Growth Rate ของจังหวัดเชียงราย.....	135
4.47	แสดง Growth Rate ของภาคเหนือตอนบน 9 จังหวัด.....	136
4.48	แสดงลำดับของรายได้/หัวประชากร ของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน...	137
4.49	แสดงสาขาการผลิตที่มีความชำนาญพิเศษของจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.50	แสดงสาขาการผลิตที่มีความชำนาญพิเศษของจังหวัดเชียงใหม่.....	141
4.51	แสดงสาขาการผลิตที่มีความชำนาญพิเศษของจังหวัดเชียงราย.....	142
4.52	แสดงขนาดของโรงงาน แยกตามเงินทุนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2532	144
4.53	แสดงจำนวนโรงงาน-เงินทุน-คนงาน รายอำเภอ ปี 2532.....	145
4.54	แสดงขนาดของโรงงาน แยกตามเงินทุนของอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ปี 2532.....	145
4.55	แสดงการขออนุญาตก่อตั้งโรงงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514-2532 แยก รายอำเภอ.....	148
4.56	แสดงการขออนุญาตจดทะเบียนพาณิชย์ ของเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน...	149
4.57	แสดงการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2523, 2528 และการเปลี่ยนแปลงการใช้ ที่ดิน.....	165
4.58	แสดงเกณฑ์มาตรฐานการใช้ที่ดินและการคาดการณ์การใช้ที่ดินในปี พ.ศ. 2542.....	179
4.59	แสดงปริมาณการใช้ไฟฟ้า ของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	181
6.1	แสดงปัจจัยที่นำมาพิจารณาในการวิเคราะห์พื้นที่.....	197
6.2	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่มีความสามารถในการเข้าถึง.....	199
6.3	แสดงค่าคะแนนพื้นที่ที่มีการบริการน้ำประปา และแหล่งน้ำผิวดิน.....	200
6.4	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่มีการระบายน้ำ.....	200
6.5	แสดงค่าคะแนนของความลาดชันของพื้นที่.....	201
6.6	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่จำแนกตามลักษณะของพื้นที่อนุรักษ์.....	202
6.7	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม..	203
6.8	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับบริการของโรงเรียน.....	204
6.9	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับบริการของโรงพยาบาล.....	205
6.10	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับบริการของสถานที่พักผ่อน.....	206

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
6.11	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับการบริการตลาด.....	207
6.12	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับการบริการจากย่านธุรกิจการค้า.....	208
6.13	แสดงค่าคะแนนของพื้นที่จำแนกตามราคาที่ดิน.....	209

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า	
1.1	แสดงที่ตั้งพื้นที่ศึกษา.....	4
1.2	แสดงพื้นที่ศึกษา.....	5
3.1	แสดงระดับความสูงของภูมิประเทศ.....	25
3.2	แสดงเขตการปกครอง แยกรายอำเภอ.....	27
3.3	แสดงเขตการปกครอง แยกรายตำบล.....	28
3.4	แสดงเส้นทางคมนาคม.....	29
3.5	แสดงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	45
4.1	แสดงจำนวนประชากร รายตำบล ปี 2532.....	67
4.2	แสดงความหนาแน่นของประชากร รายตำบล ปี 2532.....	71
4.3	แสดงที่ตั้งสถานที่พักในเขตชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	151
4.4	แสดงที่ตั้งร้านค้าของที่ระลึก.....	152
4.5	แสดงภาพรวมของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	155
4.6	แสดงสภาพชุมชนทั่วไป.....	156
4.7	แสดงสภาพชุมชนและเส้นทางคมนาคม.....	157
4.8	แสดงที่ตั้งและลักษณะอาคาร.....	160
4.9	แสดงประเภทการใช้ที่ดิน ปี 2523.....	162
4.10	แสดงประเภทการใช้ที่ดิน ปี 2528.....	163
4.11	แสดง Built up Area 2520.....	169
4.12	แสดง Built up Area 2528.....	170
4.13	แสดง Built up Area 2532.....	171
4.14	แสดงลักษณะของอาคาร.....	173
4.15	แสดงทิศทางการขยายตัวของชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอน.....	174
4.16	แสดงราคาที่ดิน.....	175
6.1	แสดงศักยภาพของพื้นที่ด้านที่อยู่อาศัย.....	212

แผนที่		หน้า
6.2	แสดงศักยภาพของพื้นที่ด้านที่อยู่อาศัย.....	213
6.3	แสดงศักยภาพของพื้นที่ด้านพาณิชย์กรรม.....	214
6.4	แสดงศักยภาพของพื้นที่ด้านพาณิชย์กรรม.....	215
6.5	แสดงศักยภาพของพื้นที่ด้านอุตสาหกรรม.....	216
6.6	แสดงศักยภาพของพื้นที่ด้านอุตสาหกรรม.....	217
6.7	แสดงศักยภาพรวมของพื้นที่.....	219
6.8	แสดงศักยภาพรวมของพื้นที่.....	220
6.9	แสดงตำแหน่ง Image Element.....	224
7.1	แสดงวงรอบเส้นทางการท่องเที่ยว.....	246
7.2	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยว.....	248

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1.1	แสดงกระบวนการศึกษา.....	6
4.1	แสดงจำนวนประชากรและอัตราการเพิ่มของประชากร รายอำเภอ.....	64
4.2	แสดงจำนวนประชากรและอัตราการเพิ่มประชากร รายตำบล.....	68
4.3	แสดงโครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2528.....	74
4.4	แสดงรายได้ต่อประชากรของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน.....	138
4.5	แสดงจำนวนโรงงาน รายอำเภอ ปี 2532.....	146